

A TENGERPART

NAPILAP.

IV. évfolyam.

FIUME, péntek, 1907. november 15.

257. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

RIVA SZAPARY, ADRIA-PALOTA.

TELEFON 875. SZÁM.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hírdetésak 8 hasábos pótló sorja 40 fillér.

Süt a nap.

Fiume felett kiderült az ég. A sirokkós felhők eltűntek a Monte Maggiore felett s javában tart — a hivatalos sütkérezés. Ilyen jó időben rosszul esik az embernek a munka. Fiumében pedig sokszor van jó idő; tehát Fiumében nagyon sokszor nem dolgoznak. A kormányzóság palotája a sütkérezés kellős közepén áll. Abban folyik a munka legsoványabban. A hivatalnokság java része nem érezi magát hivatalnoknak, s azt gondolja, hogy Abbázia kedvére internálta őket az állam Fiuméba.

Ha valami közérdekű munka folya a kormányzóságon, azt gondoljuk, ez koronkint tenne valami jelentést erről, amint illenék is, a fiumei magyar sajtónak. Csakogy eszeágában sincs ilyesmi. Egykor, amikor még félhivatalos újsággal dicsekedhetett, sem láttunk abban soha olyan közleményeket, amik e fontos állami hivatal munkásságát árulhatták volna el. Mert még egy félhivatalos újság loyális cikkei se tudták ennek a kormányzóságnak a munkakedvét feltűnővé tenni, jóllehet nagy volt erre sokszor az igyekezet. Kivételes esetek is vannak persze! Például, amikor vendéget lát a büszke kormányzó palota, vagy amikor Gotterhalte-s látogatás érkezik a város falai közé. Ekkor megindul a lázas vendégfogadási művelet; vagyis megkezdődik a munka, ami feszes representálásból, hódolatból, s a serlegek összekocintásából áll. Mert mi a kormányzóság egyéb tevékenységéből nem látunk semmit. Hallani sem hallhatunk róla, mert arról maga a kormányzóság se mer beszélni. Csupán annyit jegyezhetünk fel ez állami hivatal életéről a történelem számára, amit az utcán láthatunk belől. De azt hisszük, a belső élete sem árulhat el ebből többet. Boldog abban a tudatban, hogy zárt ajtók mögött folyik benne a semmittevés, s ha félhivatalos újság akad, az azt ír, amit lediktálnak neki a privát írások, s ha független lap keletkezik, a között pedig remegő félelemmel szakítják meg a kapcsolatot, mert megvannak arról odabent győződve, hogy függetlenül jól róluk írni nem lehet.

Pedig, azt hisszük, hogy a sajtónak, ha az nem is engedi magát lekenyerezni, joga van tudni azokról, amiket a hivatalban csinálnak, vagy nem csinálnak. A félhivatalos újságok hazug kommentárjait a közönség mindenkor a kellő értéktelenségére tudja leredukálni. A félhivatalos mézes madzagoknak már leáldozott a napja; már nem minden szent igaz a népnek, amely nyomtatott betűkkel vagyon elébe táalva. Ma igazság kell. Minden közintézménynek nyi-

tott könyvet kell képeznie, amelyből az újsághiradásai révén nyíltan olvashatnak az emberek. Suba alatt ma már nem lehet dolgozni, anélkül, hogy ítélet alá ne essenek. A fiumei kormányzóság pedig suba alatt lopja a napot.

Ezen a helyen meg kell emlékezni arról és ezt örömezt teszszük, hogy vannak jó munkakerők a kormányzóságon. Igaz, hogy kevesen. Ezeknek megvan kötve a kezök az alkotások előtt. Az intézőség benuitsága lehetetlen, hogy hatással ne legyen a hivatal minden porcikájára. Amikor a fiumei magyar sajtó *soha nem ertesül azokról a munkálkodásokról, amelyek állítólag végbe mennek a kormányzóságon*, akkor joggal állíthatja, hogy a kormányzóság kárára van ugy a a fiumei magyarságnak, valamint Fiume városának is s nem kevésbé a magyar államnak, amelyet semmitmondó hivatalos jelentések parfümjével bolondítanak el. *Nyisson a kormányzóság sajtóirodát!* Hogy az újságok bepillantassanak abba a vegykonyhába, amelyben elkísérletezik az állam jogait. A határrendőrség kérdéséről kezdve a legapróbb érdekekig.

Ha rendjén van a szénája, nem kell ettől tartania, — hiszen mindjárt fel is világosítjuk — ugyis csak azt bocsátja a sajtó rendelkezésére, amit akar. Ellenőrizni ezt nagyon nehéz. De mi még nem tudjuk, vajjon tisztában van-e a fiumei kormányzóság a szabad sajtó jogával? Hiszen ez is *törvény*, tehát nem bizonyos, hogy ismerős fogalom legyen az ebben a hivatalban; s mert törvény, nem bizonyos, hogy azt respektálják is benne. Azt az indítványunkat pedig, hogy bizzanak meg a kormányzóságban egy tisztviselőt, aki a sajtó részére gyűjtsse össze a *közérdekű* jelentéseket, bizonyára elvetik odabent. A nyilvánosság kizárásával folyik ott a munka, a különböző ügyek eltussolása, a szemfényvesztés, a politikai stréberség. Ha pedig egy-egy újságírónak eszébe jut, hogy személyes fölvilágosításokat szerezzen, cikkének *tárgyilagosa* megírása érdekében, akkor nyakig begombolkoznak előtte, s csupán a *jelekből* van alkalma egyet s más kisyllabizálni, ha megfelelő detektív képességgel ruházta fel a gondviselés. De még azon sem csodálkozhatik, ha az előszobán túl nem bocsátják, anivel egyébként nem éri valami nagy kár. Így kénytelen a hírlapíró az ő munkáit, mert írnia kell! — a maga *impresszió* hatása alatt megírni; a tárgylagosságot pedig a saját egyéni felfogásával pótolni. Mert csak egyszer jusson eszébe a hírlapírónak, hogy a cikke megírása előtt a megfelelő faktorokkal

érintkezzék, akik nem mondanak semmit: s többé nem kívánczik tájékozottsággal cikkeket írni. Hanem ír, úgy ahogy azt jónak látja! Ime, ezekkel óhajtottuk ma ezt a ragyogó, napsütéses délutánt és kellemes estét elrontani!

A fiumei munkaközvetítő hivatal.*

Évenként sok ezer meg ezer polgártársunk hagyja el hazánkat, szívük mélyén azzal a reménnyel, hogy Amerikából meggazdagodva térhetnek egykoron haza.

Láttunk is már olyanokat, akik tényleg meggazdagodva tértek vissza hűtlenül elhagyott szülőföldükre, de csak nagyon keveset. A többi még mindig a tengeren túl van s kínos kín-szenvedések között törli a mindinkább fakuló és ráncosodó gondterhes homlokáról a város verejtéket, az alig elképzelhető légköri gyárhelyiségekben, vagy mélyen a föld gyomrában levő bányában, amelyek visszhangzanak a hasonló sors átka alatt nyögő honfitársaink rendszeres táplálék után sóvárgó viaszszárga vértelen ajkaik sóhajtásaitól. Keményen, amberfeletti erővel, sokat, nagyon sokat dolgoznak és még többet nélkülöznek, mert csak így képesek egy pár dollárt megakaratani az otthon hagyott család szükségleteinek fedezésére.

Az új világban nem adják oly könnyen a dollárokat!

Az amerikai ugyancsak érti annak módját, hogyan lehet a munkásság egyetlen tőkéjé — a munkaerőt — a legsikeresebben és a leggaládabb módon kicsikarni, kiaknázni, kiszárolni az egészségtelen és a munkás testi épségét ovó berendezéseket nélkülöző munkahelyeken, egy végtelenül hosszú munka idő alatt. Az ott uralkodó állapotok élénken emlékeztetnek a szibériai olombányákra vagy az emberöltőkkel ezeltt divott gályarabságra. Ott az emberélet még csak annyit sem számít, mint egy igavonó baromé! De ugy is bánnak a szegény kivándorlókkal, mint a barmokkal szokás. Ott áll mögöttük szüntelen az igei figyelem, de nagyon is szivtelen hajsár, s az hiányzana csak még, hogy az egy picit pihenni és fellélekzeni akarók közé csapjon. Hisz már itt Fiumében is látjuk, mint terelik őket barmok módjára végtelennek látszó hosszú sorokban a hajóra.

És hogy a tengerentúl az állapotok ilyenek, az bővebb bizonyításra nem szorul, hisz eléggé bizonyítja a most már mindinkább fokozódó visszavándorlás egyre növekvő száma,

* A cikk tartalmával nem értünk egyet, de az audiatur et altera pars elve alapján helyt adunk neki. Nem érthetünk egyet Jászai Emánuelnak a visszavándorlásra vonatkozó állításaival, amelyek azt az álláspontot védik, amely a munkás közvetítő hivatal szükségét hangoztatja. A kérdésben mi már nyilvánítottuk nézetünket s ma is azt valljuk, hogy sincs nincs visszavándorlás, tehát nem kell munkaközvetítés.

azok külseje és még inkább azok az elbeszélések, amelyeknek fültanúi voltunk, kik a most minden hajóval bőven érkezők vallomásait meghallgattuk.

Mindezen szomorú panasz között akad azonban vigasztaló és megnyugtató is. Végre tudatára ébredtek annak munkásaink, hogy e hazában is boldogul a szorgalmas, a józan, a becsületes!

Ha itt nem is fizetik ugyanannyi, csengő érccel mint Amerikában, mégis megkeresnek itt annyi forintot, mint ott dollárt, s ha tekintetbe vesszük azt, hogy ott kevesebbet vásárolhatunk egy dollérért mint nálunk egy forintért, akkor belátjuk a kivándorlásnak finansiális szempontból való hiábavalóságát is.

A komoly munka itt is megtermi a gyümölcsöt anélkül, hogy a munkálkodót testében s lelkében megtámadná!

Mi egészségi, munkásjóléti és sok más szempontból összehasonlíthatatlanul felette állunk az amerikai viszonyoknak, különösen azóta, hogy Kossuth Ferenc és Sztérenyi József a felebaráti szereteten alapuló intézmények számát a munkásbiztosítással gazdagították. (Amely törvény Fiumében mindeddig végrehajtva nincs, de jobb is, mert ugysem lenne benne köszönet. A szerk!)

S most már csak a hazánkba visszatérő dolgozni óhajtok kívánságait teljesítő alkotás „a fiumei munkaközvetítő intézet” hiányzik még, amely azonban a közel jövőben (1908 január 1-én) gróf Andrássy Gyula belügyminiszter jóvoltából megvalósul s mint címe is mutatja az odakünn dolgozni megtanult visszavándorlóknak alkalmaztatását lesz hivatva közvetíteni.

Kívánatos volna, hogy ezen intézmény úgy szerveztessék, hogy már a hajóra szálláskor ezen intézet adatokat gyűjtson a dolgozni akarókról, amely adatok ismerete már jó előre lehetővé tenné a hazánkba érkezők képességük szerinti elhelyezését a különböző belföldi ipari és kereskedelmi vállalatoknál.

Es ezen nagyfontosságú cél elérése csak úgy volna elérhető, ha azon egyének, akik hivatva lesznek ezen éppen nem könnyű szolgálatot ellátni, nem a tisztán elméletileg képzett egyének sorából választatnának, hanem a ki nevezésnél arra irányulna a törekvés, hogy a törvényben előírt iskolai előképzettséggel bíró egyének főleg a kereskedelemben és műszaki szakokban jártassak legyenek és több idegen nyelvet értsenek. Mert csak így lehet a különböző ajku munkásokkal és belföldi kereskedelmi és iparvállalatokkal szüntelenül érintkező hivatal működése sikeres.

Jászai Emanuel.

UJDONSÁGOK.

— **Az elégedetlen tanárok.** A győri állami főreáliskola tanári kara körlevelet intézett az ország állami intézeteinek tanáraihoz, amelyben mozgalomra hívja föl a tanárokat anyagi helyzetük javítása érdekében. A föl-hívás rámutat arra, hogy a kormány idej költéségetéséből is kimaradt a tanárokról való gondoskodás, pedig ők régóta türelemmel várták a fizetésrendezést. A mozgalom megindító most arra akarják ösztökélni az állami pedagógusokat, hogy egy kongresszuson demonstrálják anyagi helyzetük siralmas voltát és kérik annak sürgős orvosolását.

A tanárok mozgalmánának szószólói a következő föl-hívást küldték szét:

Kartársak! Azon szomorú tapasztalattól indítva, hogy a tanári fizetést még maig sem rendezték, sőt még az idej költségvetési javaslatból kitűnik, erre egyelőre kilátásunk sincsen, országos kongresszus összehívását tartjuk szükségesnek, mely sérelmeinket orvosolni volna hivatva. Minden vonalon élénk tevékenységgel találkozunk, mely a hasonló rangú és képesítéssel bíró állami tisztviselőket sorompóba hívja, hogy az urakodó nehéz gazdasági viszonyoknak közepette megélhetésük-ről gondoskodjanak. Csak mi, tanárok, nézzük összetett kezekkel, hogy a mi érdekünkben vajmi kevés történik. Közös érdekünk egyenesen kötelességünké teszi, hogy a jövő érdekében mi is tegyünk már valamit. Ugy hisszük, mindnyájan megeléghettük az üres ígéretek s fölajdulásunk nagyon is indokolt, midőn

még azt sem kaptuk meg, amit a múltban megígértek, holott más vonalon már másodizban tesznek eleget a fölhangzott kívánalmaknak. Jogos ügyünk érdekében kartársi szeretettel kérünk, csatlakozzatok a mozgalomhoz s közös megegyezéssel segítsétek közös óhajainkat diadalra juttatni. Elhatározástokat sziveskedjétek velünk november 31-ig bezárólag okvetlenül közölni. Végül tudomástokra hozzuk, hogy e mozgalomról egyesületünk elnökségét is értesítettük.

— **Panasz a rendőrség ellen.** Ujabb panasz van a rendőrség ellen, ami egyébiránt kezd mindennapi dologgá válni. S így talán helyesebb volna külön rovatot nyitni a panaszokra. Egyelőre azonban nem tesszük ezt. Megvárjuk amíg a szegény autonómrendőrséget reorganizálják és kisöprik belőle a fölösleges szemetet, amely működéséhez tapad. Ma egy tizenhat éves fiatal ember járt nálunk. Elmondotta, hogy *Albricht Józsefnek* hívják, a budapesti felső kereskedelmi iskola hallgatója s egészségi állapota miatt rövid időre lejtött Fiuméba. A napokban az a baleset érte, hogy ellopták a pénzét. Elment a rendőrségre, hogy ott feljelentést tegyen. Ott azonban nem hallgatták meg. Az ügyeletes rendőrtiszt csirkefogó és hasonló sértő kifejezésekkel illette, akárcsak a Kaukázusban szokták. A följelentésről természetesen nem vettek fel jegyzőkönyvet ami szintén mindennapi dolog, de mindenesetre kényelmes a rendőrségre nézve.

— **„Slavonia”** kivándorlási hajó ma kikötőnkbe érkezett és szombaton 1800 kivándorlóval Newyorkba indul.

— **Kirabolt postakocsi.** Ogulinból írják nekünk, hogy a szomszédos Brinjában nagy postakocsirablás fordult elő. A postai alkalmazott, aki Goszpiés és Ogulin között teljesít szolgálat, a brinjai postaépület előtt megállott, hogy négy csomag pénzt adjon át. A kocsiiban maradt még két zsák pénz, amely 27,000 koronát tartalmazott (24,000 korona állami pénz, 3000 korona magánosoké). A postakocsit a postai alkalmazott nyitva felejtette s mialatt bent a pénz átadásával volt elfoglalva, ismeretlen tettesek a két zsák pénzt elemelték. A hatóság megindította a nyomozást s a pénzt a Brinje közelében levő erdőben találták elrejtve. A pénzből egy fillér sem hiányzott. A hatóság folytatja a nyomozást a tett elkövetői ellen.

— **Hírek a pozsony-fiumei szintársulatról.** Balla Kálán szintársulata, mint nekünk Pozsonyból írják, megnyerte előadásával a közönség figyelmét. A színházat esténként megölti a pozsonyi előkelő közönség, s így nemcsak erkölcsi, hanem anyagi haszonban van része a társulatnak. Az új tagok mindenestre csak javára váltak a társulatnak, amely most már a szükségnek megfelelően van szervezve. Szentgyörgyi Lenke, a budapesti királyszínház tagja is a társulathoz jön, mihielyt a Falusi Madonna a királyszínházban lekerül a műsorról. B. Répássy Gusztó, mint már megírtuk, a jövő évtől Krecsányinál fog működni. Csiky László is elhagyja Balláékot. A jövő évtől kezdve Makó Lajoshoz, a szegedi színház igazgatójához szerződött.

— **A város kivilágítása.** A világitást ellenőrző bizottság a város kivilágítására nov. hó második felére a következő időpontokat állapította meg: 16-tól 20-ig délután 5 órakor, 21-től 30-ig este 6 óra 15 perckor kezdenek világitani. Az oltásról nézve e hó 16-tól 20-ig reggel 6 óra 15 perc, 21-től 30-ig reggel 6 óra 40 perc jelöltetett meg.

— **Razzia Szusákon.** A szomszédos Szusákon tegnap éjjel razzia volt. Tizennégy csavargót és többször büntetett embert tartóztattak le.

— **Hajóosztási tanfolyam megnyitása.** A kereskedelemügyi miniszter közli valamennyi gőzhajózási társasággal és engedélyvel (az átkelési vállalatok kivételével), hogy a hajóosztási tanfolyam XIII-ik tanéve folyó évi december hó 16-án hétfőn nyílik meg. A tanfolyamra való fölvetéért és felvételi vizsgára leendő bocsátásáért december 12-ig kell a közlekedésügyi m. kir. tanfolyamok igazgatóságánál VIII., Luther utca 3.) személyesen jelentkezni, vagy írásbelileg folyamodni. Ha valamely vállalat a tanfolyamra több alkalmazottat jelöl ki, ezek az okmányaikról szerkesztett

jegyzék útján együttesen is bejelenthetők. A rendes hallgatókra nézve a következő adatok szükségesek: a jelentkező neve, születési helye és éve, vallása, anyanyelve, az iskolai készütséget igazoló egy vagy több bizonyítvány, a vállalat megnevezése, melynél alkalmazva van, szolgálati minősége. A rendkívüli hallgatókat csupán a név és a szolgálati alkalmazás megjelölése szükséges. Tandíjat nem kell fizetni, ellenben a beiratási díj címén minden hallgató után 10 korona díj fizetendő. A miniszter kéri az érdekelteket, hogy a tanfolyam látogatottsága érdekében közrehatni, s a közlekedésügyi m. kir. tanfolyamok igazgatóságát a saját részéről küldendő hallgatók létszáma felől, lehetőleg még a beirási határidő előtt tájékoztatni sziveskedjék.

— **Az anyakönyvi hivatal áthelyezése.** Az állami anyakönyvi hivatal helyiségeit a Via Andrássy 8. szám alól, a kormányzóság épületéből e hó 11-én a *Via del Porto 1. sz. első emeletére* helyezte át.

— **A Kinematográf.** A nagyközönség a szórakozás, a művelődés egy fajtáját sem kedvelte meg oly gyosan, mint a *mozi-t*. Nemcsak a főváros lakosságának egyik legkedveltebb szórakozási módja, de a vidéké is, mert az ember rövid időre olcsó pénzért elveti magától a gondot, a bánatot. Emellett a mozgósínház oktat is, tanít is, megnevettet és megrikat. A tökéletesség oly magas fokán állanak már a vászonra vetített képek, hogy a néző előtt a valódi élet elevenedik meg. A mozgósínházak folytonos tökéletesedése és fejlődése nem szünetel s valószínű, hogy egy év alatt nem lesz oly városa, falva, széles e hazának, melyben a közönségnek ez az olcsó szórakozó eszköze ne volna állandósítva. E cél szolgálataiban indul meg e hó végén a fővárosban Baross-utca 59. szám alatt „A Kinematográf” címen egy 14 naponként megjelenő rendkívül eleven újság, mely élénk visszhangja lesz a moziéletnek s nélkülözhetetlen utmutatója a mozgósínházak látogatóinak is. Ez a lap mindenkit érdekel, mert mint maga a színház is oktat, tanít, szórakoztat, kedvre derít a mai szomorú világban. Előfizetők a lapot újévig ingyen kapják. A lap félévre 6 korona.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison”-terem (Fiumara 2. sz.) legújabb műsora: A zárda kertésze. — Egy londoni high-life kör tárgyakorlati. — A kis leány szíve. (Megható csaiádi dráma.)

— **Barca Jenő** kitűnő zenekara, amely minden este a De la Ville kávéházban hangversenyez, egy kitűnő taggal *Lakatos József*-fel szaporodott, aki gordonkán kíséri a zenekart, de esténként szőlóban is húzza a szebb-nél-szebb magyar nótákat. A jeles cigányzenekar megérdemli a magyar közönség részéről a támogatást.

x **Dr. Keszthelyi Péter** orvos, aki ez időig Szusákon folytatta orvosi működését, lakását november hó 1-től *Fiuméba*, Corsia Deák 30, (Ossoninack-féle ház) 1. emelet helyezi át.

— **Ingyenes esti tanfolyam felnőttek számára.** A helybeli m. kir. állami polgári fiúiskola tantestülete folyó évi november hó 5-től kezdődőleg négy havi időtartamra felnőttek számára ingyenes esti tanfolyamot nyit. Az előadások *minden kedden és pénteken 7-től 9-ig* tartanak és kiterjednek a polgári fiúiskola III-IV. osztályainak tantárgyaira. A tanítás teljesen díjmentes. Beiratkozni lehet az iskola igazgatójánál (Áll. iskolaépület, Via Ospedale' 1. emelet) naponta délelőtt 10—12-ig.

— **Az Ungaro-Croata fiume—abbaziai járatai.** A Magyar-horvát hajóstársaság a napi járatokat a fiume—abbaziai forgalomban november 1-től leszállítja, még pedig oly módon, hogy Fiuméből reggel 7 órakor indul az első gőzös, az utolsó indulás pedig délután 6 órakor. Abbaziából reggel 8 órakor indul Fiuméba az első gőzös, az utolsó pedig 7 órakor. Az „Istriano” járatait továbbra is fenntartják. A gőzös Fiuméből 9:30 és 11:30 perckor, délután 2:30 és 4:30 perckor indul, Abbaziából pedig délelőtt 10:30 és délután 12:30, 3:30 és 5:30 órakor indul Fiuméba.

TÁVIRAT. TELEFON.**Vihar a képviselőházban.**

Az áltami tisztviselők memorandumuma.

A spanyol király látogatása Bécsben.**Öngyilkos banktisztviselő.****Szerencsétlenség vadászat közben.****Vihar a képviselőházban.**

BUDAPEST, nov. 16. A képviselőház mai ülésén nagy vihart támasztottak a horvátok. Eddig csak titokban, esőndben tervezték az államellenes obstrukciójukat. Ma azonban nyíltan feltámadt a horvát obstrukció. A mai ülésről az alábbi tudósítás számol be:

Návay Lajos elnök délelőtt 10 órakor nyitja meg az ülést.

A bejelentések után folytatják az autonóm vámtarifa törvényjavaslat tárgyalását.

Az első szónok *Mazsutanics* horvát nyelven beszél a javaslat ellen.

Az elnök kétszer figyelmeztette a szónokot, hogy maradjon a tárgynál, s utóbb megvonja tőle a szót.

Az elnök Popovich jegyzőhöz fordulva kérdi:

— Következik...

Popovics jegyző Lukinics Ödön nevét olvassa.

Lukinics fölugrik a helyéről és kijelenti, hogy ilyen lármában nem beszél.

Az elnök erre a jegyzőhöz fordulva a következő szónok felhívását kívánja.

A jegyző azonban megtagadja ezt. Óriási zaj támad a horvátok között, akik zsebkendőiket lobogtatják és inparlamentáris szavakat kiáltanak az elnök felé.

Az óriási zajban az elnök cseppet se alig hallatszik, mire fölfüggeszti az ülést.

Szünet után az elnök jelentést tesz a Háznak a horvátok felháborító viselkedéséről. Kijelenti, hogy terrorizálni nem enged magát és semmitől sem retten meg. Ezután kéri a Házat, hogy *Popovich* jegyzőt és még több horvát képviselőt utasítsa a mentelmi bizottság elé.

Popovich kijelenti, hogy lemond jegyzői állásáról.

Az elnök megvonja tőle a szót.

Mikor a zaj némileg lecsillapult, *Lukinics* Ödön megkezdte a beszédét. Horvát nyelven szólt a javaslat ellen.

Végül a Ház elfogadta *Hoitsy* Pál javaslatát, amely szerint holnapról kezdve az üléseket egy órával meghosszabbítják.

Ezzel az ülés véget ért.

Az állami tisztviselők memorandumuma.

BUDAPEST, nov. 14. A magyarországi állami tisztviselők szegedi kongresszusán elfogadott memorandumát ma adta át egy száz tagú küldöttség *Wekerle* Sándor miniszterelnöknek. A miniszterelnök „megigérté” a küldöttségnek, hogy az állami tisztviselők helyzetének javítását „a szíven fogja viselni.”

Egyedüli magyar konyha Fiumében.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Szápáry rakpart
az Adria-palota mellett.

• VENDÉGSZOBÁK OLCSÓ ÁRBAN. •

A spanyol király látogatása Bécsben.

BÉCS, nov. 13. VIII. Alfonz spanyol király a tavasz első hónapjában a király látogatására Bécsbe jön.

Öngyilkos banktisztviselő.

BUDAPEST, nov. 14. *Balázs* János budapesti banktisztviselő ma lakásán agyonlőtte magát.

Szerencsétlenség vadászat közben.

PÓSTYÉN, nov. 14. Egy itteni vadászatban, amelyen előkelő társaság vett részt, halálos szerencsétlenség érte *Sztehlo* Kornel dr. budapesti ügyvéd fiát, ifj. *Sztehlo* Kornelt, akit egy tévesen irányított golyó talált. A szerencsétlen fiatalembert haldokolva szállították Budapestre.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelarusító üzletben, *Vincenzo de Domini*-utca. — Az *Ivancich*-féle hírlapelarusító üzletben. — A m. kir. dohánygyártózsédben, *Piazza Elisabetta*. — *Capudi* Romualdo líkörüzletében, *Deak Corso*. — *Devescovich* Giov. trafikban, *Riva Szápáry*. — *Barbis* Giov. trafikban, *Via Adamich* és kiadóhivatalunkban.

Felélős szerkesztő: *Murai* Jenő.

Szerkesztő: *Korcsmáros* Pándor

Kiadótulajdonos:

„A TENGERPART” lapkiadó vállalat.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK RÉSZEVTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

5% netto kamatot

terít meg feleink.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Elsőrangú helybeli cég keres hivatalnoknőt

azonnali belépésre. A magyar nyelv tökéletes ismeretén kívül megkívánatik az olasz vagy német nyelv tudása is. Ajánlatok „Szorgalmas” jellegével a kiadóhivatalhoz czimzendők.

Egy háromszobás lakás

melékkelhelyiségekkel keresetlik gyermektelen lakók részére. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

**!! FIGYELEM !!
Az őszi idényre
Amerikai cipők**

Jótállás mellett a legnagyobb választékban kaphatók kizárólag

GEORGIJEVIĆ S.

első és legnagyobb cipőüzletében
Fiume, Corso.

Új műfestészeti-,
vegytisztító- és mosó-intézet.

Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Micolini és Richtmann féle ház.)

Elvállal mindennemű tisztítást, ugymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kelméket, keztűt, függönyöket és szőnyegeket, valamint butorszöveket, piperéket, kézimunkákat műfestészeti és vegytisztítási célból mérsékelt árak mellett.

Háztól és házhoz szállítás. Levelező-lap elégséges!

A n. a. közönség partfogását kéri

Brott Lajos műfestő.

Dedakin László

Első fiumei magyar borbély és fodrász terme az Adria palotában.

különbejárattal női fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást mindennemű divatos fésülést és hajmunkát, manikur és pedicure munkát az üzletben és házhoz járva jutányos áron.

Francia és olasz

nyelvet olcsón tanít kitűnő módszerrel bíró kisasszony. Cím: *Piazza del Mercato Coperto* 2. sz. III. em. balra.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Mörkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfőzde kiváló minőségű sörreinek kimérése.

A Velenczét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

VELENCE CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK

a Mörkustér közvetlen közelében

teljesen újjáalakítva.

Szobák 2 1/2 lirától, teljes penzió 9 lirától feljebb.

Kitűnő konyha, tiszta italok.

Vársaskoosi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GŐZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

CRNKOVIĆ

szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a múltól 2 pezcnyire.

Kitűnő magyar és német konyha.

Kitűntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CROKOVIĆ JÓZSEF.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának (gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

IRODA: ÜRMÉNYI-TÉR 6. — JÉGBYÁR: CANALE-UTCA, Steinmann-ház. — TELEFON SZÁM 226

GYÓGYHATÁSÚ DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládában érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládában.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. Bárhol házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÓ HEIYEK:

„Unione“-üzlet Via del Pino. — F. Pavletich (volt fogyasztási szövetk. üzlet) Corso Prolungato. — A „Salamon“-féle cukrászda, tulajdonos: Bardola V.

MINDENKOR FRISS CSAPOLÁS:

a Bonavia szállóban, tulajdonosa: SCALA FERDINÁND; a Sorko-féle vendéglőben, a községi takarékpénztár épületében, Baththyányi rakodópart 10. és a New-York kávéházban, Corsia Deák.

Főképviselet: RUPNIK EMIL, Ürményi-tér 6.

FEGYVEREK

vadászati, sport- és vívóeszközök
stb. nagy raktára

Leonessa Vincenzo

FIUME, Via Andrássy 17 sz.

az Angol- és Franciánál trieszti cég főképviseletje. Alumiun csövek egyedi raktára.
Mechanikai és fegyverkovács - műhely.

KURZ FRIGYES

szobafestő

czimfestő és mázó,

Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és díszletfestést, mázást a legegyszerűbb kivitelűtől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vászon- és üveg-cimablák készítését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A német közönség szíves partifogását kéri

mely tisztelettel

KURZ FRIGYES

Vicolo del Pino 9. szám.

Cinematograf EDISON

Mozgófénykép-terem

VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszébb és legképzesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes üléssekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/5-10 kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

Hirdetések

felvétetnek a

kiadóhivatalban.

Háziasszonyok figyelmébe!

A mai naptól fogva nálam

kövér kóser libák

a legolcsóbb árakon kaphatók.

Szíves előjegyzéseket kér

DRAGONER J.

Piazza Mercato Coperto.

A magyarok legkedveltebb penziója és étterme

SLATINA

étterem és pensio

ABBAZIABAN

szemben a Slatina fürdővel.

Gyönyörű árnyas kert. — Kitűnő konyha. —

Tiszta italok. — Mérsékelt árak.

Elsőrangú divatszabászat

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria I. sz. Zmaics-ház.

KÉSZIT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat.
Mérsékelt árak. ● Kifogástalan szabás.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalett-cikkek és szépítőszerek, stb. stb.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN, FIUME.

A „De la Ville“

kávéházban

ma és minden este

BARCAJENŐ

kaposvári jeles cigány zenekara

hangversenyez.

Használt és új zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

ELSÖRANGU
NŐI DIVAT-TEREM

MAISON ROSA

VIA GOVERNO 9.

Dr. VIO-féle ház, az Adria kávéház felett.